

مجلس باید درباره توافق ژنو اعلام نظر کند

ارائه برترجمه‌های مناسب از متن توافق هسته‌ای ژنو میان ایران و ۵+۱ مأموریت مهمی است که دیپلمات‌های مذاکره‌کننده کشورمان در بازگشت به داخل کشور برعهده گرفته‌اند و با گفت‌وگوهای رسانه‌ای یا حضور در مجلس ابعاد مختلف این توافق را برای مردم، نمایندگان مجلس و نخبگان توضیح می‌دهند.

ارائه برترجمه‌های مناسب از متن توافق هسته‌ای ژنو میان ایران و ۵+۱ مأموریت مهمی است که دیپلمات‌های مذاکره‌کننده کشورمان در بازگشت به داخل کشور برعهده گرفته‌اند و با گفت‌وگوهای رسانه‌ای یا حضور در مجلس ابعاد مختلف این توافق را برای مردم، نمایندگان مجلس و نخبگان توضیح می‌دهند. این تلاش‌ها به دنبال اظهارات متناقضی صورت می‌گیرد که برخی اعضای غربی طرف مذاکرات از متن مذاکرات و توافق حاصل آمده اولیه ارائه داده‌اند.

مقامات وزارت خارجه کشورمان اما این تفسیرها را منطبق با واقعیت مذاکرات نمی‌دانند و معتقدند نظرات مقامات دولت‌های غربی عضو 5+1 کارکرد داخلی برای این کشورها دارد. جواد ظریف وزیر امور خارجه کشورمان می‌گوید که نگارش جزئیات متن توافق ایران و 5+1 حاصل صدها ساعت مذاکره است و براین اساس آنچه سرنوشت گفت‌وگوها را تضمین می‌کند متن همین توافق است نه تفسیرهایی که بر آن اطلاق می‌شود.

با وجود این برخی نظرات در داخل کشور بر این است که توافق ایران و 5+1 به نفع هر طرف که باشد باید در مجلس به مرحله بررسی و تصویب گذاشته شود و نظر نمایندگان در آن لحاظ شود. برای بررسی ابعاد داخلی توافق ژنو با فؤاد ایزدی، استاد دانشگاه و کارشناس مسائل بین‌الملل گفت‌وگو کردیم.

• اقع داخلی درخصوص توافقی که مذاکره‌کنندگان هسته‌ای کشورمان در گفت‌وگوهای ژنو به آن دست یافته‌اند چه اهمیتی دارد و چرا انجام می‌شود؟
مباحثی که در ژنو صورت گرفته مرتبط با حقوق مردم است. زمانی که گفت‌وگوهای ژنو به پایان رسید چند دقیقه بیشتر نگذشته بود که جان کری وزیر خارجه آمریکا تحلیل خودش را از توافق میان ایران و 5+1 ارائه داد. مقامات جمهوری اسلامی اگر این تحلیل را قبول ندارند باید به صراحت آن را بیان کنند تا فضا سازی آمریکایی‌ها بر متن مذاکرات غالب نشود.

• نتیجه نهایی مذاکرات را تحلیل‌ها رقم می‌زنند یا آنچه در توافق آمده است؟
قرارداد و توافق را برای این می‌نویسند که تحلیل جایی نداشته باشد و شبهه‌ای باقی نماند. به خصوص وقتی که در مذاکرات با آمریکا طرف هستیم در نگارش متن توافق باید دقت زیادی شده باشد. به نظر می‌رسد در توضیحات برخی مقامات دولت یازدهم اختلافاتی درخصوص حق غنی‌سازی ایران و رفع تحریم‌ها در توافق وجود دارد. در راستای فضای شادمانی که به دنبال توافق ایجاد شده دولتمردان باید توضیحات بیشتری درخصوص توافق صورت گرفته ارائه دهند. در غیراین صورت آینده مذاکرات می‌تواند برای ما مشکل‌ساز باشد.

• مگر اجرای غنی‌سازی اورانیوم در متن توافق برای ایران پذیرفته نشده است؟
بله. از خطوط قرمز کوتاه نیامده‌ایم ولی براساس این قرارداد تأیید و موافقت طرف مقابل در توافق نهایی برای غنی‌سازی لازم اعلام شده است. این بدان معناست که اگر طرف مقابل موافق باشد غنی‌سازی حق مسلم ماست.

• فکر می‌کنید برای اجرای توافق نظر مجلس لازم است؟
براساس اصل 77 قانون اساسی کلیه قراردادها، مقاوله‌نامه‌ها و موافقت‌نامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس برسد، از این رو هر موافقت‌نامه‌ای که جنبه‌ای بین‌المللی دارد باید بعد از تأیید دولت در مجلس به تصویب برسد. در این توافق‌نامه بحث پیوستن ایران به پروتکل الحاقی مطرح شده است و اعلام نظر در این خصوص براساس قانون اساسی وظیفه مجلس است.

• برخی نمایندگان مجلس توافق ژنو را یک برنامه اقدام مشترک میان دو طرف می‌دانند و بر همین اساس نیازی به ورود مجلس در توافق اخیر نمی‌بینند. روی توافق اخیر باید نام موافقت‌نامه بگذاریم یا تفاهم مشترک؟
من فکر می‌کنم این دوستان قانون اساسی را باید یک‌بار دیگر بخوانند. مجلس باید بر فعالیت‌های قوه مجریه نظارت داشته باشد. ما الآن 10 سال است که در مسئله هسته‌ای درگیر هستیم و طی این مدت تحریم‌های متعددی علیه ایران وضع شده است. مجلس اگر اینجا ورود نکند کجا باید دخالت کند؟

• استدلال داوطلبانه و موقتی بودن این توافق را نیز نافی مسئولیت مجلس نمی‌دانید؟
داوطلبانه نیست. موقتی هم نیست، چرا که ظرف یک سال باید به گام نهایی برسیم. چرا پرونده ایران در دوره پیشین به شورای امنیت رفت؟ ما داوطلبانه به سمت محدود کردن برخی برنامه‌های هسته‌ای رفته بودیم و مدتی بعد هم تصمیم به لغو تعلیق غنی‌سازی اورانیوم گرفتیم. آنها گفتند شما فکر می‌کنید که داوطلبانه بود و پرونده‌مان را به شورای امنیت ارسال کردند. ما با چنین افرادی طرف هستیم و بر همین اساس نه تنها مسئولین اجرایی کشور باید دقت نظر داشته باشند بلکه مجلس هم باید وظیفه نظارتی خودش را انجام بدهد.